

*Скуйбіда А. А., студент,
ВСП «КТЕФК ДТЕУ», м. Київ
Науковий керівник:
Коновалова О.В.,
PhD д-р філ-ї (психологія),
викладач*

СТАРОСТА АКАДЕМІЧНОЇ ГРУПИ – «ОДИН В ПОЛІ НЕ ВОЇН»

Студентське самоврядування – сфера діяльності молоді, де відбувається навчання громадянській освіті, основною метою якої є розвиток та соціалізація особистості, розкриття творчих здібностей та лідерських якостей, формування активної життєвої позиції, загальної культури, світогляду й професійних вмінь та навичок. В структурі студентського самоврядування формується майбутня еліта української нації, що в наших реаліях набуває величезного значення.

Студентські роки більшість вважає чи не найкращими в своєму житті. Виходячи за межі шкільного світу, новоспечені здобувачі освіти дуже швидко загартовуються і набувають колосального досвіду в комунікації з оточуючими, пристосуванні до нових реалій і рівня вимог. На відміну від колишніх однокласників, здобувачі освіти коледжу мають безліч переваг. У школі вчителі у ставленні до старшокласників демонструючи свою зверхність над ними. В той час, як у закладі фахової передвищої освіти студентів вважають колегами. Це і дає перевагу коледжу, бо саме з таким ставленням до себе, підлітки розуміють потребу в навчанні та намагаються отримати від викладачів якомога більше корисних знань. Та попри все, на плечі здобувачів освіти лягає величезний об'єм відповідальності, про який, їхні однолітки, школярі навіть не замислюються. Саме тому, перед першокурсниками постає необхідність у створенні власного самоврядування й обранні старости [2].

Дослідженню соціально-психологічних явищ у студентській групі та закономірностей її функціонування приділяється велика увага у психології. Добре відомі роботи Б. Г. Ананьєва, І. П. Волкова, Л. М. Жалдак, Н. В. Кузьміної, П. Г. Лузан, В. А. Семиченко та ін.) [1; 3].

Староста академічної групи - це людина, яка слугує посередником між адміністрацією закладу освіти та студентством. Першочерговим завданням старости є отримання інформації щодо перебігу освітнього процесу від керівництва та передача її одногрупникам. Також, староста має передавати інформацію і в зворотному порядку. Від групи до адміністрації йдуть відомості про кількість відсутніх, довідки про непрацездатність, різні заяви та звернення. Окрім цього в обов'язки старости входить контроль відвідування занять, донесення здобувачам освіти інформації щодо змін у розкладі, керівництво внутрішньогруповими процесами, налагодження комунікації та допомога в різноманітних ситуаціях членам академічної групи

Діяльність старости в чомусь схожа і з медіацією і з діяльністю консультанта і є управлінською діяльністю за суттю.

Таким чином посада старости групи якомога краще підходить для отримання першого управлінського досвіду. Розберемося, які навички та особистісні якості необхідно розвивати в собі лідеру студентського колективу, для того, щоб достойно виконувати свої обов'язки:

Організованість. Студентська група є соціальним організмом, який повинен безперервно працювати. І організувати цю роботу повинні не тільки батьки або керівництво навчального закладу, але й той здобувач освіти, якого делегували цією групою керувати. Стежити за успішністю, заносити пропуски до журналу відвідувань, забезпечувати дисципліну на парах, організовувати позакласні заходи – і це далеко не повний перелік дій, в яких бере участь староста.

Відповідальність. Щоб члени академічної групи не просто просиділи за партою три роки, але стали справжніми фахівцями, колектив повинен жити за певними правилами. Староста групи несе відповідальність за виконання групою вимог навчального закладу, і відповідає за це не тільки перед адміністрацією, а й самими одногрупниками.

Лідерські якості. Вміння згуртувати людей навколо себе, знайти правильний підхід до кожного та повести за собою – невід'ємні якості, які формуються і відточуються у професіогенезі. Задатки лідера можуть бути у кожного, але щоб реалізувати свій лідерський потенціал, потрібно набувати досвіду керівництва, наприклад, виконувати обов'язки старости.

Комунікбельність та тактовність. Емоційний інтелект, емпатія як здатність співпереживати та вміння знаходити із людьми спільну мову є одним із головних soft skills в бізнесі. Вміння вести переговори, працювати з клієнтами різного статусу, а також ефективно керувати підлеглими неможливе без розвинених комунікативних навичок. А де знайти кращий майданчик для розвитку спілкування, як не в студентській групі?

Конструктивне використання повноважень. Адміністративні порушення, пов'язані зі зловживанням владою – проблема, яка не втрачає своєї актуальності. Єдиний вихід – виховання молодого покоління на цінностях корпоративної бізнес-етики. Посада старости групи вчить, в яких ситуаціях можна скористатися повноваженнями заради користі та конструктиву, а в яких слід прислухатися до думки колективу. І ні в якому разі не використовувати свої переваги собі на користь чи комусь на шкоду.

Організація командної роботи. Одна із актуальних вимог роботодавців до претендентів – вміння стати «командним гравцем», тобто поєднувати свої дії із інтересами колективу з метою «видати результат». До обов'язків старости входить забезпечення взаємодії всіх членів групи, як в освітньому процесі (відвідування занять, відсутність «хвостів»), так і під час позааудиторних заходів (концертів, акцій, флешмобів, екскурсій тощо).

Посередницькі навички. Керівництво кожного закладу вищої освіти щодня вирішує величезну кількість завдань, тож іноді в них елементарно

бракує часу бути в курсі проблем кожного студента. Тому функцію посередництва між керівництвом та одногрупниками найчастіше виконує староста, який відмінно знає права та обов'язки студентів, і завжди може чітко та зрозуміло їх роз'яснити.

Здатність підтримувати позитивний мікроклімат в колективі. Студентська група є неоднорідним колективом, де кожен має свої успіхи та проблеми, симпатії та антипатії. І є неприпустимим, якщо студент, у якого поганий настрій, почне утискати одногрупників через особисту неприязнь. До обов'язків старости студентської групи входить не просто вирішення подібних конфліктів, а й докладання максимуму зусиль для створення атмосфери толерантності та дружби. Розвиток досвіду формування мікроклімату в колективі є важливим пунктом для подальшої роботи на керівних посадах [3].

Виходячи з вищесказаного, варто відмітити, що для досягнення спільної мети, заради якої молодь отримує освіту, потрібно працювати спільними зусиллями. Ізолювано староста не зможе виконати свої обов'язки, якщо не буде взаємодіяти зі студентським колективом, куратором академічної групи, викладацьким складом й керівництвом закладу освіти.

З іншого боку – взаємодія старости з викладачем, це суто професійні відносини. Староста має виконувати прохання викладачів, що стосуються комфорту освітнього простору. Наприклад, отримання роздаткового матеріалу студентами ще до початку пари, щоб не гаяти дорогоцінний час заняття.

Взаємодія з куратором академічної групи полягає у взаємній допомозі. Куратор для студента – найперший наставник та порадник. Особлива роль куратора під час навчання на першому курсі, коли необхідно допомогти адаптуватися до нових умов навчання, особливостям академічної взаємодії та специфіці освітнього профілю

Отже, що для мене особисто – бути старостою? Це, в деякій мірі, самореалізація і розвиток, втілення в студентське життя сучасних методів управління та креативного підходу до вирішення різного роду питань. Навчання, самоконтроль, тайм-менеджмент та багато інших навичок, які потрібно опанувати, адже виклики сьогодення змушують нас швидко реагувати на зміни та пристосовуватися до всього нового з найменшими втратами. Вміння бути хорошим наставником та консультантом не дається від народження, а приходить із досвідом. Де я ще зможу абсолютно безкоштовно сформувати компетенції та навички керівника? Обов'язки, які виконує староста у студентському самоврядуванні допоможуть реалізуватися в подальшому житті.

Список використаних джерел

1. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія студентської групи. URL: <https://www.psyh.kiev.ua> (дата звернення: 28.09.22).

2. Роль і місце студентського самоврядування у підвищенні якості освіти URL: https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/bdmu_22.06..pdf (дата звернення: 29.09.22).

3. Староста в коледжі: перший менторський досвід. URL: <https://kibit.edu.ua/starosta-v-kolledzhe-pervuj-mentorskij-opyt/> (дата звернення: 23.09.22).

4. Ївженко Ю., Харитонова І. Теоретичні аспекти проблеми громадянського виховання студентів педагогічних спеціальностей. Нові технології навчання: збірник наукових праць. ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». Київ, 2021. Вип. 95. С.82–89.